

Skúlabygnaðurin umaftur og umaftur

Gunvá við Keldu

Býráðslimur

Á býráðsfundi hóskvøldið samtykti ein meiriluti at seta arbeiðsbólk, sum enn einaferð skal greina skúla-økið í Klaksvík og koma við tilmæli um, hvørt vit skulu hava ein ella tveir skúlar. Við hesi samtykt sigur man eisini, at alt tað arbeiðið, sum varð gjørt í síðstu setu,

verður skrottað. Hetta við formanninum í byggibólkinum, sum í dag er borgarstjóri, á odda.

Málið um at leggja skúlararnar í Klaksvík saman varð viðgjørt í 2011. Hetta varð gjørt, tí Mentamálaráðið mælti til, at Skúlin við Ósánnu og Skúlin á Ziskatrøð vórðu lagdir saman. Eisini hoyrdist tá, at arbeiðssetningurin hjá skúlastjóranum, sum varð áramálssettur í eitt 5 ára skeið, var at leggja tveir av størstu skúlum í landinum saman í ein. Um hetta var so, veit eg av góðum grundum ikki.

Hóast hesi bastantu boð úr Mentamálaráðnum, so samtykti býráðið á býráðsfundi 24. mai 2011, at Skúlin við Ósánnu og Skúlin á

Ziskatrøð, sum eru 5. og 7. størstir í landinum, skuldu vera tveir sjálvstøðugir skúlar.

Skúlin við Ósánnu, sum er 2-sporaður skúli, varð júst bygdur og við áliti á vakstrarætlan býráðsins og betri figgjarligar tíðir var hugsanin, at hóast minkandi barnatal, so væntaðu vit fólkaøkstur og tilflyting, sum vit eisini hava sæð. Tí áttu vit í Klaksvík at hava tveir fultútbygdar 2-sporaðar skúlar.

Vit kenna øll søguna. Ein bygginevnd varð sett og kom við einum áliti í juni 2012. Arbeiðssetningurin var greiður. Hann ljóðaði soleiðis:

Við støði í samtykt býráðsins frá 24. mai 2011, um

at varðveita verandi skúla-bygnað – har Skúlin við Ósánnu og Skúlin á Ziskatrøð eru tveir sjálvstøðugir skúlar, ið sjálvbodnir samstarva sínámillum – verður byggibólkurin biðin um at lýsa tørvin hjá Skúlanum á Ziskatrøð á framtíðar hølum og umstøðum og við støði í hesi tørvslýsing at koma við tilmæli um bygging og innrætting av skúlanum.

Nú verður sagt, at niðurstøðan hjá bygginevndini er so ógreið, at hetta ikki kann brúkast. Ikki kann arbeiðast víðari við hesum, tí er arbeiði í bygginevndini steðga upp. Eftir at hetta er hent, kann eg ikki koma til aðra niðurstøðu, enn at umboð í bygginevndini ikki hava virt samtykt býráðsins, og tí

hava gruggað málið so mikið nógv, at vit nú, vit skriva februar 2014, enn einaferð av nýggjum skulu kjakast um skúlabygnað í Klaksvík.

Hetta er eitt álvarsmál, og í eini viðmerking á nordlýsid.fo, sigur borgarstjórin soleiðis: “Einki so stórt mál sum hetta verður borið ígjøgnum av einum einsamallum býráðslimi. Tí fegnist eg um, at undanfarna býráð einmælt tók undir við fyriliggjandi byggiskrá, hóast tað nú visir seg at verða neyðugt við nøkrum dagføringum”. Hetta er at fara ógvuliga lætt um, bert at siga at neyðugt verður við nøkrum dagføringum. Tað er so dyggiliga meir enn tað, tí nú verður enn einaferð farið undir at viðgera allan skúlabygnaðin! Eitt samt

býráð tók undir við málinum tá, men nú ger man eina kúvending. Eg vil tí við hesi grein heita á fyrrverandi formannin í bygginevndini, sum í dag er borgarstjóri, at koma við eini gjølligari frágreiðing um hvat er farið fram.

Eri rædd fyri, at henda íkomna støða ger, at stígur enn einaferð kann koma í byggingina av Skúlanum á Ziskatrøð.

Hví skulu vælbjargað hava fólkapensjón?

Rigmor Dam

Javnaðarflokkurin

Vantandi fatan av norðurlenska modellinum er um at gera av við vælferðarsamfelagið, sum fólkið hevur stríðst fyri seinastu øldina.

Man hevur hoyrt hatta frá samgonguumboðum fyrr: At orsökkin til at Landsfelag Pensjónista tvíheldur um fólkapensjónina er, at nevndarlimirnir sjálvir vilja hava fólkapensjón, hóast teir hava góðar privatar pensjónir (sic!).

Men nei, hetta er ikki orsökkin. Hinvegin er orsökkin, at hesir nevndarlimir, sum sjálvir hava verið við til at byggja upp vælferðarsamfelagið, skilja meginreglurnar undir hesi skipan: Nevniliga, at hugurin at vera partur av felagsskapinum avhongur av, um fólk kenna seg sum part av felagsskapinum. Við øðrum orðum, um eg skal rinda skatt, so skal tað helst eisini loysa seg í síðsta enda. Tá rindi eg mín skatt við gleði.

Men nú samgongan ætlar, at fólkapensjón ikki skal vera fyri fólkið alt longur, ger hon seg inn á sjálvt hjartað í vælferðarsamfelagnum, og hetta hevur nógv víðfevndari avleiðingar við sær, enn fólk ímynda sær í fyrstu atløgu.

Tí vælferðarsamfelagið verður hildið uppi av einum slagi av kontrakt. Øll lata til felagsskapin, og fáa afturfyri nøkur rættindi. Eg fáí til

dømis fólkapensjón, tá eg verið gomul, heilsurøkt, um eg verið sjúk, og ókeypis skúla til børnini, so tey eru før fyri at lyfta demokratiska vælferðarsamfelagið víðari.

Hetta samhaldsfesti, at vit taka okkum av hvørjum øðrum, eyðkennir norðurlondini, og hevur tað skapt heimsins tryggastu og javnastu samfeløg: Har øll hava líka møguleikar at menna evni síni, óansæð hvørjum upphavi tey koma frá, og har øll hava rætt til hjálp, um illa veit við.

Men fortreytin fyri hesi vælferð er inntøkur. Stórtur partur av inntøkunum kemur frá skatti - og serliga frá teimum vælbjargaðu, ið rinda lutfalsliga stóran part til felagsskapin. Men hví skulu tey tíma at rinda til felagsskapin, um tey onki fáa burturúr, til dømis fólkapensjón? Tey hava

jú ráð til sjálvi at rinda fyri heilsutænastur, skúla, pensjón osv. og kunnu í prinsippinum bara melda seg úr felagsskapinum og stovna síni egnu privatu tilboð.

Gera tey tað, so hava vit ikki longurráð til dygdargóðar vælferðartænastur til stóru fjøldina, sum hevur avgerandi tørv á felagsskapinum, tí tey hava ikki ráð til privatu tilboðini.

Tað ljóðar kanska rætt og lætt í fyrsta umfari, at vælbjargað skulu ikki hava fólkapensjón, men í longdini er tað at taka burtur insitamentið fyri at rinda skatt til felagsskapin - ella at bróta sosialu kontraktina, sum snýr seg um, at øll rinda inn og afturfyri hava øll eisini rætt til eitt minstamark av tænastum.

Hetta er samhangsmegin, sum heldur øllum vælferðarsamfelagnum uppi, og sum samgongan ger seg inn

á, tá hon avtekur universellu fólkapensjónina, sum øll hava rætt til, tí øll rinda inn til hana.

Úrslitið kenna vit úr til dømis USA, har tey ríku hava ráð til at tryggja seg og síni, meðan tann stóra verkafjöldin má noyðast við discount-tilboð av øllum slag, skúla, heilsuverk osv. Og so kunnu tey eisini fáa eyðmýkjandi stakkalahjálp ella olmu á ellisárum, sum júst var orsökkin til, at vit fingur fólkapensjónina á sinni.

Also: Skulu fólk tíma at vera partur av samhaldsfestinum, skulu tey ikki bara hava skyldu at rinda, men eisini rætt at fáa burturav felags køkuni. Melda fólk seg úr, fara inntøkur alvorliga at mangla í, og vælferðin hjá øllum, høgum og lágum, kemur í vanda.

Og at summi fólk so bæði koma at fáa privata

og almenna pensjón gjørt ikki við. Tey hava í báðum førum sjálvi goldið inn til pensjónina, við tí fyri eyga at hava nógv mikið til ellisárini - og tað skulu tey ikki revsast fyri.

(Summi vælbjargað siga seg ikki hava tørv á fólkapensjónini, tí skulu onnur heldur ikki hava hana. Heiti inniliga á tey um siga fólkapensjónia frá sær, ella at flyta hana til “í menniskjum góður tokki” ella onnur vælgerandi endamál - tað er ein nógv betri loysn enn at gera seg inn á sjálvt vælferðarsamfelagið.)

.fo

.fo

.fo